



Unga från Ukraina drog storpublik i Eskilstuna

I Lviv i västra Ukraina ligger CCC, ett center för utsatta barn som Läkarmissionen stödjer. En ljuspunkt i barnens annars ganska svåra tillvaro är konstskolan, som alla deltar i med liv och lust. Nu har deras konstverk dragit storpublik i Eskilstuna.

TEXT: JENNY HERMELIN
FOTO: ROLF AGNESTRAND

CCC, ELLER CHILDREN Care Center som det egentligen heter, har funnits i Lviv i Ukraina sedan 2001 och drivs av Pingstkyrkan i Eskilstuna med stöd från Läkarmissionen. Till CCC får barnen komma efter skolan. De får mat, hjälp med läxor, hälsovård, möjlighet att duscha och tvätta kläder och inte minst göra roliga saker med andra barn.

Varje dag kommer ett femtiotal barn till CCC, som har öppet alla dagar utom söndagar. Många av



Olga Tkachuk driver konstskolan i Lviv.

barnen kommer från mycket fattiga hemförhållanden, och centret är helt avgörande för att de ska klara sin vardag och få en utbildning. Men det

bidrar också med något annat som många av barnen helt saknar hemma: kreativ stimulans och inspiration.

Olga Tkachuk är dotter till Vladilena "Lada" Gustavsson, en av eldsjälarna bakom CCC, och för ett antal år sedan återvände hon till Lviv efter att ha gått gymnasiet i Eskilstuna. I dag har hon en femårig universitetsutbildning och jobbar som inredningsarkitekt. Men hon är också konstnär, och för fem år sen började hon på försök med en konstskola för de större barnen

Pojke 11 år

"Människor i Sverige är snälla och vänliga. Även tandläkare gör så att man inte känner ont."

på CCC. Det blev så lyckat att alla barnen ville vara med, så nu är det kreativ verkstad tre kvällar i veckan.

Med så många unga konstnärer som målar så mycket växte samlingen av fina konstverk, och efter ett par

år fick en annan av eldsjälarna, Willy Forsman upp ögonen för vilken skatt som barnen på CCC höll på att skapa. Han ville få visa konstverken hemma i Eskilstuna. Konkurrensen var hård: först hann de visas två gånger på Lvivs finaste galleri, och då såldes även några av verken.

MEN WILLY GAV sig inte. För 1,5 år sedan bestämde han sig för att barnen och konstverken skulle få besöka Eskilstuna. Det var inget lätt projekt,



Olga Tkachuk berättar om utställningen för besökarna.

Ett axplock ur de ukrainska barnens schema i Sverige: Besök på Eskilstuna Kuriren · Äventyrsbad · Leos Lekland · Eskilstuna konstmuseum och svenska barnbildarkivet · Stockholm: Cosmonova, Naturhistoriska museet och Vasamuseet · Museet Faktotum i Eskilstuna · Besök av radion · Eskilstuna Zoo · Gudstjänst i Eskilstuna pingstkyrka.



inte minst av administrativa skäl. Flera av barnen hade svårt att få visum eftersom ansökan måste undertecknas av en vårdnadshavare, och i flera fall gick de inte att hitta. Men till slut hade elva barn och tre ledare fått alla papper klara för att åka.

DEN 29 MAJ KOM de till Sverige för några intensiva dagar här. De äldre barnen hjälpte till att sätta upp utställningen, som bestod av totalt 110 konstverk, i tomma affärslokaler i en galleria. Lokaler som visade sig väl valda eftersom många som råkade passera blev nyfikna, vilket inte hade hänt om de varit på ett museum. Barnen gick också runt och delade ut inbjudningar bland gallerians besökare.

Flicka 15 år

”Resan till Stockholm var mycket speciell. Man ville slänga sig på en cykel och utforska varenda gata i stan.”

När ridån rullades upp för vernissagen började en riktig fest, som fortsatte under hela tiden utställningen varade. Olga eller någon annan kunde berätta om bakgrunden till utställningen fanns alltid där, och det var stort intresse både för tavlorna samt kalendrar och vykort med konstverken som också fanns att köpa. Priset per tavla var satt till 300 kronor och totalt fick barnen in mer än 16 000 kronor som kommer att gå

till extraordinära aktiviteter för alla barnen på CCC, även de som inte kunde komma med till Sverige.

BÅDE ARRANGÖRERNA och barnen är överväldigade över responsen som utställningen fick. Och för den som missade den så kommer en fortsättning. Barnen besökte nämligen bland annat Eskilstuna konstmuseum och Svenskt barnbildarkiv, som tillsammans ska starta ett projekt med CCC där svenska och ukrainska barn kommer att få illustrera sina framtidsdrömmar. Bilderna ska sedan studeras av forskare, men även ställas ut både i Eskilstuna och i Lviv. Så det kommer fler chanser att träffa de unga konstnärerna från Ukraina! ■

Ingen tid för nostalgi i datorernas värld

Det är mitt i sommaren och det stora huset i stan har börjat tömmas på sina hyresgäster. Från mitt fönster ser jag hur bilar lastas med matkassar, krukväxter och badringar. Det ligger förväntan i luften. Ett bra tillfälle att rensa ut lite i förråden och kasta onödiga prylar, tänker jag.

Det visar sig att jag inte är ensam om mina tankar, jag är bara lite sen i starten. För den syn som möter mig nere i källaren bland grovsoporna får mig att stanna upp en stund och fundera på hur vi som bor här uppe i Norden lever våra liv just nu. Vad är det som är värdefullt och vad kastas på soptippen?

Det går nästan inte att få in en enda liten kartong i rummet med grovsopor. Det är proppfullt. En tv i tjockformat blockerar ingången. Två sängbottnar balanserar överst på sopberget. En golvlampa sticker upp bland kassarna med sönderbrända stekpannor och gamla skor. Bokhyllorna av ljust virke som pressats in bland bråten ser nästan nya ut. En snabb tanke far igenom mitt huvud; de måste räddas från undergången! Men tanken försvinner lika snabbt som den dök upp. Här är allt dömt till förgängelse.

FÖR EN 40-TALIST som är uppfostrad med sparsamhet som motto är grovsoprummet en utmaning. Vi som läste tidningen Lyckoslantens, där ”Slösa” pekades ut som en dålig flicka medan ”Spara” i ljusa flåtor var hjältinnan, har svårt att tänka om. Vård och omsorg om prylarna är vårt motto. Inget får förfaras. Det är vi som gillar loppmarknader och allt vad second hand heter. Ränderna går aldrig ur.

Men världen ser inte ut som på vår tid. I synnerhet inte den nya värld som stavas internet och cyberrymd. Datorernas och de smarta prylarnas värld. Där finns ingen tid för nostalgi.

Uppdatering är lösenordet. Annars riskerar du att förlora allt du sparar. Köp nytt! Kasta det gamla!

Att det är svårt att lära sig något helt nytt vid mogen ålder vet alla som försökt, men att det skulle vara lika svårt att överge de värderingar som präglade oss läsare av Lyckoslantens som det vore att konvertera till en ny trosuppfattning, det visste vi inte.

Ett nytt ord far genom luften. Jag känner att det handlar om mig. Downsizing. Att trappa ner, förminska, välja bort. Det är precis där jag befinner mig. På tröskeln till att downsiza.

NÄR MIN DUKTIGA syster ringer berättar jag för henne om mitt beslut. Hon som är en mästarinna på second hand-butiker och loppisar. Hon vet precis var man kan lämna in sina prylar, få en kopp kaffe som tack och glädjas åt att sakerna kommer till användning en andra eller kanske tredje eller fjärde omgång. Hon är rätt person att tala med om just det här.

”Jag har just fått hjälp med att byta ut min tv och min dator”, säger jag. ”Det gamla operativsystemet i datorn anses redan omodernt fast den inte har många år på nacken. Funkar bra om än inte så avancerat. Vem kan jag ge de apparaterna till?”

Hon beklagar. Just den typen av prylar tar de inte emot. Gamla datorer och tjock-tv har inget värde. De är förbrukningsvaror. Ingen vill ha gammal elektronik.”

Men du anar inte vilken snygg 70-talsklänning jag hittade på loppis för en tia. Och en väska från 50-talet”, tillägger hon.

Jag går ner i soprummet igen. Ser kablar och sladdar sticka upp lite varstans. Funderar en stund på varifrån den gamla tjock-tv:n som blockerar ingången en gång kom, och vart den tar vägen nu. Soprummet är en berättelse om vår tid. En berättelse för eftervärlden.



Annika Hagström

Journalist, programledare och författare. Hon har varit gästprofessor vid Institutionen för journalistik och masskommunikation, JMG, i Göteborg.